

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 29 Ocak 2025
Sayı : 1019

Nimet ÖZDEMİR
İstanbul Milletvekili

10/2306

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

2011 yılında Suriye'de başlayan iç savaşın ardından meydana gelen göç hareketliliği, Türkiye'nin demografik yapısı ve ekonomisi üzerinde önemli etkiler yaratmıştır. Aralık 2024'te Şam rejiminin devrilmesiyle birlikte, Suriyeli sığınmacıların kısmen de olsa ülkelerine geri dönüş süreci başlamıştır. Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği'nin verilerine göre, 8 Aralık 2024'ten bu yana Türkiye, Ürdün ve Lübnan gibi ülkelere 115 binden fazla Suriyeli ülkesine geri dönmüştür.

Suriyeli sığınmacıların Türkiye ekonomisine olan etkileri, özellikle sınır illerinde ticaretin sağlanabilmesine katkı sağladıkları, ancak aynı zamanda kayıtdışı istihdamın arttığı ve sosyal güvenlik sistemindeki açıkların büyüklüğüne neden olduğu bilinmektedir. Sığınmacıların 2011 yılından bu yana Türkiye'ye toplam maliyetinin tespit edilmesi ve Türk ekonomisine etkilerinin belirlenmesi, Şam rejiminin devrilmesiyle birlikte ülkelere geri dönüşleri için yapılması gerekenlerin tespit edilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederiz.

Nimet ÖZDEMİR
İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

2011 yılında Suriye'de başlayan iç savaş nedeniyle Türkiye'ye sığınan yerli nüfus, yaygın demografik, sosyal ve ekonomik yapıda önemli değişimlere yol açmıştır. İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Başkanlığı'nın 23 Ocak 2025 tarihli verilerine göre, geçici koruma altında Suriyeli sığınmacı sayısı 2 milyon 870 bin 226'dır. Ancak resmi rakamlarla gayri resmi tahminler arasında büyük farklar bulunduğunu ve bazı uzmanlar tarafından milliyeti fark etmeksizin toplam kaçak ve sığınmacı sayısının 8-10 milyon arasında olduğu iddia ediyor. Bu durum, kamu verilerinin yeniden belirlenmesi ve sığınmacı politikalarının dağılımlarının ayrıntılı bir şekilde ele alınması gerekmektedir.

Nimet ÖZDEMİR

İstanbul Milletvekili

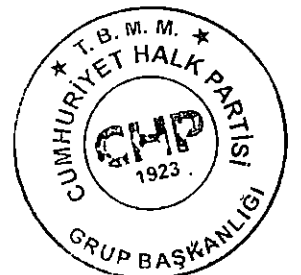
Türkiye, 2011 yılında bu yana Suriyeli sığınmacıların ihtiyaçlarını karşılamak için çok ciddi mali kaynak harcamıştır. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 17 Aralık 2019'da Birleşmiş Milletler Küresel Mülteciler Forumu'nda Türkiye'nin bu süreçte 40 milyar doları aşkın bir harcama yaptığını ifade etti. Aynı şekilde, 4 Mart 2020'deki AK Parti Grup Toplantısı'nda "40 milyar doları bu işte harcayan Türkiye evelallah bir 40 daha harcar" şeklinde konuşarak bu harcamaların boyutunu bir kez daha vurgulamıştır. Ancak bazı basın yayın organlarında, harcamaların toplamda 100 milyar doları aştığı iddiaları yer almaktadır. Bu harcamaların eğitim, sağlık, barınma ve sosyal destek gibi alanlarda yapıldığı belirtilmekle birlikte, harcamaların kalem kalem detaylı bir şekilde incelenmesi ve kamuoyuna şeffaf bir şekilde açıklanması elzemdir.

Sığınmacıların Türkiye ekonomisine etkisi yalnızca kamu harcamalarıyla sınırlı değildir. Sosyo-ekonomik etkiler, yerel yönetimin bütçe üzerindeki yükü, iş gücünün kalıcı kayıtlı dışılığın artışı ve toplumsal uyum sorunları gibi çok boyutlu etkiler yaratmıştır. Bu durum hem mevcut durumun analiz edilmesi hem de konfigürasyonların daha sürdürülebilir bir şekilde tasarlanmasını zorunlu hale getirmektedir.

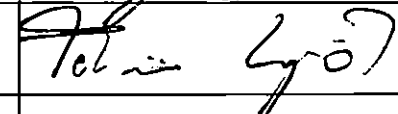
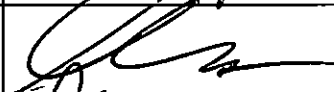
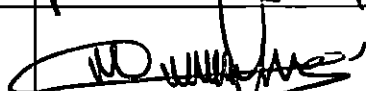
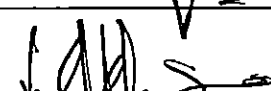
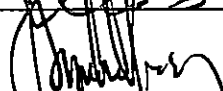
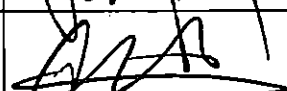
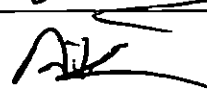
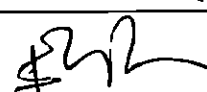
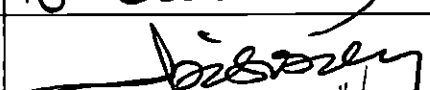
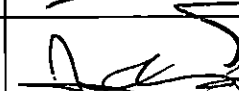
Aralık 2024'te Şam rejiminin devrilmesiyle birlikte, Suriyeli sığınmacıların ülkelerine gönüllü ve güvenli geri dönüş işlemlerine katılmaları, ulusal ve uluslararası düzeyde daha geniş bir şekilde koordine edilmesini ortaya koymaktadır. Türkiye, bu süreçte uluslararası kuruluşlar ve diğer ülkelerle iş birliğini güçlendirerek geri dönüş politikalarını detaylandırmalı, finansman desteği ve teknik altyapı planlamalarını netleştirmelidir.

Ayrıca, Suriye'de siyasi istikrarın sürdürülmesinin ardından iki ülke arasında sığınmacılarla ilgili yürütülecek politikaların belirlenmesi, bu alanda yapılan gözlemler devam edecek bir yol haritasının hazırlanmasını zorunlu kılınmaktadır. Bu süreci başarıyla gerçekleştirmek için bilim insanları, akademisyenler, ekonomi ve siyaset alanlarındaki bilgilerin toplanmasıyla kapsamlı bir araştırma yapılması ve gerekli yasal düzenlemelerin tespit edilmesi büyük önem taşımaktadır.

Bu kapsamda sığınmacıların Türkiye ekonomisi ve ekonomik refahına verdiği zararın tespit edilmesi yapılan harcamaların toplam maliyetinin belirlenmesi ve geri dönüş sürecine ilişkin yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasının Türk Milletinin geleceği için önemli ve faydalı olacağı görüşülmektedir.

İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Yüksel Taşkın	İzmir I.	
TEKİN BİNGÖL	Ankara	
Oygun Taşkın	Sakarya	
Asu KAYA	Osmaniye	
Deniz DEMİR	ANKARA	
Neail Güler	Kocaeli	
Mehmet Tahtacı	Gazium	
Muhammed SÖKÜM	Adana	
Cumhur İZZET	Muşla	
Gizem ÖZKAN	Muşla	
AYKUT KAYA	Antalya	
Elen İsmail Gencer	Ordu	
Faik ÖZTÜRK	Tekirdag	
Hasan Ufuk Gökber	Mersin	
Yüksel Mansur Kılınç	İstanbul	
Hasan Öztürk	Çarşamba	
Süleyman Bulut	Aydın	
Ueli A. F. A. A.	Adana M	
Aliye Tınazlı S. S.	ANKA	
Müseyim Yılmaz	Adana	

